

Pesta 18/30 noemvre.

Va esí dominec'a. | Redact. : strad'a iernei nr. 1.

Nr. 38.

Anulu IX, — 1873.

Pretinlu pe ann 10 fl., pentru Roman'a 2 galbeni.

Ratecirea.

— 1861. —

Ferico erá omulu in prim'a lui urdiéla,
Candu nu gustase inca din pom'a acea fatala
 Traindu in paradisu. —
Elu nu scieá de rele, de patimi teratóre,
Curatu erá elv virginu ca radiele de sóre,
 C'a dioriloru surisu.

Acésta lume-atuncea cu 'ntreg'a-i omenire
Unu sufletu avea numai, avea numai o fire,
 Erá numai unu eu,
O anima, o voia, unu doru, o cugetare;
Si insu-si creatorulu sentiá placere mare
 Cautandu din empireu.

Atunci erá pamentulu si ceriu 'mpreunate,
Unu latu edemu si splendidu, de nalta voluptate,
 Sublime desfetári :
Si fiii omenimii cu angerii 'mpreuna
In hore radióse saltau intr'o cununa
 L'a sfereloru cantári.

Atunci erá 'n viétiá ce adi cautámu in móрте,
Luceá pe ceriuri inca o stea fara sè póрте
 Unu nume indieitu.
Splendidele-ti stindarde, divina libertate,
Oh! fâlfâiau superbe, si-altarulu teu dreptate
 Cu flori erá 'nvelitu.

Atucea n'aveá omulu sè piéra 'n campu de sange,
Nici sclavu 'n lantiuri negre viéti'a a si-o plange

Ca vit'a pretiuitu ;
Cà-ci nu esíse inca din iadu p'acésta lume
Nesatiulu, tiraní'a, tradarea si-alte nume
 Ce tóte-au pangaritu.

Oh! nu erá atuncea nici móртеa fiorósa,
Nici nópteá 'nsielatória cu mant'a-i negurósa
 Pamentulu nu 'nveliá.
Erá diu'a eterna, eternu erá senina,
Si traiulu virginu d'auru ca-a sórelui lumina
 Curgandu nu se finiá.

Trecut'a inse timpul acestu de fericire,
Si omulu prin pecate : ferice, nemorire,
 D'odata le-a pierdutu.
Eternulu mare nume cerescului parinte
S'a stinsu din alu lui sufletu, s'a stersu din a lui
 minte
Si nu l'a mai sciutu.

In lung'a-i ratecirea, in grós'a-i orbecare,
Elu se 'nchiná la stele, la riuri si la mare,
 La totu ce straluciá,
La chipuri mincinoáse de lemne, de metale,
La munti inalti, la arbori, la brute animale,
 La totu ce elu temer.

Dar tatalu ce-abatuse cautarea-i mangaiósa
De trist'a omenire, pierduta, pecatósa,

Ce-amaru a fostu cadiutu
 Se 'ntórce, si prin drépt'a-i potente stralucita,
 O pune ér in calea cea drépta fericita,
 Dar ér s'a abatutu.

Si lumea ce fusese edenu de mangaiere,
 Adi este-o vale trista de lacrimi de dorere,
 Abisu ingrozitoru ;
 O selba negurósa de fiere rapitórie,
 De fintie desbracate d'amoru si de pudóre
 D'onóre si decoru.

Oh ! adi in asta lume dreptate, consciintia,
 Amóre, caritate, virtute si credintia,
 Sunt tóte vórbe 'n ventu.
 Oh ! totu ce mai esiste divinu p'acésta lume,
 E togma ca si-o flóre ce cresce fara nume
 Si móre p'unu mormentu.

Cum regele din Babelu in lung'a-i ratecire,
 D'a omului fintia, imagine si fire
 Amaru s'a desbracatu :
 Chiar astu-felu, omenime, de bunulu teu parinte
 In anima si 'n sufletu, in fapte si 'n cuvinte,
 Scadiendu te-ai departatu.

Dar adu-ti, adu ! a minte, cadiuta omenime,
 Cà esti tramisa 'n lume sè tindi la mai sublime,
 La raiulu pregatitu.
 Intórce-te cu lacrimi din calea ratecita,
 Intórce-te la tatalu si striga umilita :
 Oh ! dómne-am ratecitu.

Ar. Densusianu.

Padurén'a.

— Novela originala. —

(Fine.)

Aci Mihaiu enarà cele audíte de la Ancuti'a si cele intemplete dupa ace'a. Pana ce enarà Mihaiu si parintii lui ascultau cu o atentiune incordata, se audira din candu in candu nisece plansete si vaiete prin satu si unu sgomotu mare. Numai din candu in candu, cà-ci ventulu invîrtiá, suflandu mai multu totu de castra cas'a lui Mihaiu spre satu. Acest'a se intre-rupse mai de multe ori si ascultà, éra nu se audi nimica.

Tatalu lui Mihaiu i dîse:

— Dí mai departe, cà póte cà-si bate cine-va femeí'a !

Mihaiu continuà vorbirea si pe candu o fini érà susu sórele. Dupa ce o fini dîse tatalu lui seu:

— Vedi tata, cà am lipsa de suatulu dta-le ! Am lipsa, cà trebue sè o scapu, — continuà elu cu focu. Ea nu mai póte remané acolo, cà o-a vediutu si o-a impuscatu. Invétia-me unde sè o ducu ? Cà de va mori ea, eu me prapadescu. Nu-mi trebue avere, nu viétia, nu nimica in lume, numai ea.

In momentulu acel'a intrà Florica, care audîse tóte de la ferésta, si alergà spariata, dîcându lui Mihaiu repede:

— Mihaiu, Mihaiu ! — grabesce, cà omóra pe Ancuti'a ! Totu satulu s'a dusu sè o omóra.

Acest'a ingalbeni. Esti ca fulgerulu. Se aruncà in spatele unui calu bunu, sborà catra padure si peste pucinu timpu sè reintórse, aducându-si in bracia amant'a, care érà inca totu lesinata.

In satulu M. érà statariu pe acele timpuri. A dóu'a dí desu de deminétia érà plinu de poporu in giurulu casei satului unde erau judecatorii. Opiniunea poporului facia cu Ancuti'a érà schimbata de totu. Nefericitulu cu piciórele frante enarase tóte, finindu-si viétia cu cuvintele: „Blastematu sè fia cine ar mai crede in Padurén'a !“ Cuvintele lui avura mare efectu. Toti o iubiau pe Ancuti'a cea frumósa si buna. Toti i doriau din adanculu animei, ca sè nu-i se intemple ce-va nefericire, pentru aceea acceptau cu nerabdare judecat'a.

Peste pucinu timpu adusera legati, pe Mihaiu cu parintii sei si pe Ancuti'a, cà-ci padurariulu érà acolo. Acusatoriulu primu érà oficialulu baronului omoritu. Elu se numiá Grünwald Teodoru. Alu doile érà unu jude cercualu din altu cercu, care se numiá Weis Adalbertu. Ambii acestia devenisera fórte avuti de unu timpu incóce si nimene nu scieá pe ce cale. Pe acestu din urma candu lu-vediù padurariulu, tresari si dîse: „Asiute cutezà a jurá, cà acest'a a fugitu cu caruti'a baronului !“

Padurariulu si fi'a sa se judecara la mórtte. Mihaiu la càti-va ani de inchisóre grea si parintii lui la o mulcta mare de bani. Tocmai se enunciase sentinti'a, candu Maria intrà cu pumnalulu intr'o mana si epistolele in cealalta si strigà:

— Éca, cinstiti domni, cu acest'a a omoritu padurariulu pe baronulu !

Pe pumnalulu erau literele „G. T.“ oficialulu baronului ingalbeni. Judele cercualu fece unu semnu de nelinisece.

— Unde ai aflatu cutitulu acest'a, tu féta ? ! — intrebà unu judecatoriu.

— In valea Padurenei, in cas'a padurariu-

lui! — respunse acest'a aruncandu o cautatura ostila a supra Ancutiei. Éta si dóue scrisori!

Oficialulu baronului, adeca Grünwald, cadiù pe scaunulu seu. Judecatoriulu ceti:

„Amice Handelmann!

„Baronulu si-a vendutu mosí'a din X. Merge la Viena. Toti banii i duce cu sine. Precum ne consultaramu si in rondulu trecut cu tine si cu Weis, ar fi binesè ne pregatimu. Vina la mine, cà si Weis va fi aicia. Eu de altmintrea am arme bune. Cu deosebire dóue pumnale providiute cu literele initiative a numelui meu, ce-va capu de opera!

„Te ascépta

alu teu amicu

„Grünwald Teodoru.“

Oficialulu Grünwald nu mai audiá nimica. Se invîrtiá lumea cu elu.

Judele Weis audiendu acésta epistola, de care elu nu sciuse nimica, cadiù ca tresnitu pe scaunulu seu, facêndu-si ventu cu nafram'a.

Poporulu nu pricepea nici o botca din totu lucrulu, nici chiaru padurariulu, pentru cà cu privire la judele Weis, ar fi juratu, cà elu a fostu carea fugitu cu caruti'a baronului dupa mórtea barónei si a omoritoriului ei; dar nu potea pricepe, cà unde a fostu atunci oficialulu baronului? cà-ci pe elu nu-lu vediu la actulu infernalu. Atât'a pricepuse padurariulu, cà trei erau, cari portau atât'a grige de mergerea baronului, si numerá intru sine: Pe unulu l'am impuscatu din pragulu usiei mele, candu implantá cutitulu in spatele barónei; celalaltu a fugitu cu caruti'a baronului, candu me repediù dupa elu cu cutitulu. Dar alu treile? Alu treile? Oficialulu? Unde a fostu elu? Cà-ci indata dupa aceea lu-audfi venindu cu biraiiele se me prinda!

Judecatorii dupa ce cetira epistol'a privira la cei doi, apoi unulu la altulu cu mirare. Deschisera ceealalta epistola si cetira:

„Amice Handelmann!

„Éta ti-tramitu pumnalulu! Pana in sér'a acést'a nu am sciutu pe care cale va merge baronulu? Elu merge prin padurea satului G. Din acésta impregiurare mi-veni o idea buna, prin care ne vomu poté scuti de tóta presupunerea. Voi doi cu Weis veti stá gat'a in drumulu de tíera in dreptulu casei padurariului. Eu pana atuncia voi scóte biraiiele satului G. si o voi luá prin padure in susu de a lungulu drumului, calculandu asié, cá numai atunci sè sosésca la laculu destinatu, candu actulu de

siguru va fi deja indeplinitu, si punendu vin'a pe padurariulu, lu-voiu prinde.

„Fiti gat'a! Fiti barbati!

„alu teu amicu

„Grünwald Teodoru.“

Judecatorii se retrasera pe unu momentu. Apoi esî unulu si dîse intr'unu tonu solemn:

— Lasati liberi pe acestia! — si aretà pe prinsonieri, — ci legati pe cesti doi, — si aretà pe Grünwald adeca oficialulu baronului, si pe Weis, adeca judele cercualu.

Poporulu scóse unu strigatu de bucuría.

— Dtale, — dise totu acelu judecatoriu catra padurariulu, — ti-se va reintórce tota daun'a suferita de patru ani; éra dtale Stefane si bravului fiu alu dtale rusínea suferita ca prinsoneri. Mergeti cu Ddieu si lui i multumiti!

Poporulu duse pe fostii prinsoneri cu triumfu a casa. Toti se nisuiu sè vorbésca cu Ancuti'a si sè-i céra iertarea.

Peste câte-va díle Mihaiu si-serbà cunun'a ca Ancuti'a lui prea iubita. Toti tinerii din satulu M. dîceau: „Mi-ar placé sè am o Padurén'a atâtu de mandra, buna si harnica, cum este a lui Mihaiu!“ Tóte fetele: „Mi-ar placé sè fiu asié de frumósa si fericita ca Padurén'a!“

Vasilii Criste.

La rondunea.

Candu se duce rondunéu'a,
Vine-mi doru sè sboru cu ea,
Ca sè-mi schimbu in lume stéu'a,
Cà e trista stéu'a mea.

Frundi'a cade vestedíta,
Campu-i golu de desfetári;
Aide pasere iubita,
Preste tieri si preste mări!

Aid' pe unde mai perlesce,
Sórele vr'o floricea,
Póte-acolo se 'ncaldiesce,
Pieptulu meu, anim'a mea...

Sbóra draga sorióra
Cà sum gat'a si cutezu —

Vai, dar tu te-aventi usióra,
Eu — n'am aripi sè-ti urmezu.

1868.

I. Lapedatu.

Valsulu pe ghiatia.

— Novela de C. Rudolf. —

— Catarina, gatatu-si-a dejá nepót'a mea toalet'a de balu? — întrebà veduv'a fostului consiliariu provincialu Herbeck de o servitória, care tocmai intrà in chilfa aducându sialuri, capisióne si mantile de iérna.

— Domnisiór'a indata va vení in josu, marita dómna!

— Asié dara ada-ni la siese óre the'a, Catarina! Termometrulu a suitu, — ce e dreptu — pana la nula, totu-si o tassa de thea calda nu póte sè ni strice inaintea unei caletorí pe-ste otare!

Catarina parasi chili'a, si consiliarés'a scolandu-se din bratiariu, se preamblà de vre-o câte-va ori prin salonulu mare si frumosu.

Dam'a potea sè ffa de cinci-dieci de ani, si avea trasure blande si amicale. Erá imbracata intr'o roba de metasa grea. O mantila négra erá culcata preste própt'a unui scaunu, maram'a de batistu si manusiele langa ea, éra dintr'o corfa de cepse se vedea unu ornamentu de capu de dantile cu córde albe. Tóte se vedeau a fi pregatite cu mare grigia spre caletorí'a la Silvestru-balu in D., capital'a provinciei, indepartata de unu milu si jumetate.

Dóm'n'a de Herbeck urmari unu cursu vivace de cugete. „Numai de nu si-ar bate jocu Emmy de norocu!“ — vorbiá dins'a intru sine — „unu petítoriu, ca Löbau, a buna-sémanu-si-va mai aflá nici odata! Dar in daru predici intieptiune unei copile de optu-spre-dieci ani, madarita prin omagiuri! Emmy e frumósa, inca mai frumósa, decâtu cum a fostu maica-sa, biét'a mea, sora, Antoinette, repausata atátu de timpurú; inse peste câti-va ani voru disparé întrecerea si sburdalnic'a, pe cari le credu barbatii acuma atát'a de seducatórie in dins'a, si voru dá locu la pareri mai serióse, ba póte la recunóscerea nebuniloru comise! Si cine scie, nu s'ar impuciná trup'a adoratoriloru indata-ce asiu inchide eu ochí!“

Consiliaresei i remase de la consortele ei, cu care vietuise dóue-dieci de ani intr'o casatoría pucinu indestulitória si fara copí, dupa mórtea acestuia, acuma sunt trei ani, pe vietía

usufructulu averei lui si dominiulu Birkenvald, inse cu aceea conditiune, ca dominiulu dupa mórtea consiliaresei sè tréca in posesiunea unui vêru alu consórtelui ei, a nume intru a lui Victoru de Herbeck.

Emmy perduse pe tata-seu, pe capitanulu Rohr, inca in etatea frageda a pruncefai, peste pucini ani, urmà si maica-sa consortelui. Consiliarés'a luà orfan'a sub scutululu seu, se ingrighi cu cea mai mare consciintiositate de desvoltarea perfecta a facultatiloru fetitiei — in capital'a aprópe a provinciei — ca Emmy in casu de lipsa sè ffa in stare a se sustiené ins'a-si. De la confirmatiunea ei erá Emmy mereu in cas'a nanei sale, care de o parte se bucurá in tóta diu'a mai tare de iubirea intima a fetitiei si se reculegeá la vederea fiantiei acestei fragede si-voióse; éra de alta parte deveniá de ace'a mai trista la cugetulu, cà Emmy, care se vedea a fi creata a nume spre a latí bucuría is fericire intr'unu cercu casnicu, ar poté fi candu-va constrinsa a-si cercá refugiu in sinulu cutarei familie straine.

„Cátu vietí'a va durá,
N'oiu incetá a jocá!“

cantá — ba chiuiá ca o ciocarlfa — unu versu agintíiu in coridoru.

Usi'a chilei se deschise si figur'a cea mai incantatória de féta, ce numai ai potutu sè vedi candu-va, se rapedí peste pragu, si-deschise bratiile si imbratísiá pe dóm'n'a de Herbeck.

— Emmy, tu ti-turtesci fustele albe de tarlatanu, rosele si córdele cu imbratísiarea acésta viforósa! — o dogeni nana-sa.

— Nana, déca fustele si florile aceste voru sè me impedece a-ti dá tfe cea mai ferbinte sarutare, atunci mai bine le depunu indata éra-si! Voiam sè-ti ceru scusele, cà a trebuitu sè accepti atát'a dupa mine. Perulu n'a voitu de locu sè-mi steie undulantu; pentru aceea l'am operatu, pana ce s'a facutu chiar netedu, asié încátu acuma facu o figura ca muierea penitentá din incón'a in calindariulu nostru. De altmintrele si-asié voiescu a luá unu aeru seriosu pe balulu de asta-di, cà-ci éca pasímu intr'unu anu nou! Cine scie, ce mi-va aduce acest'a?

Fíinti'a amabila cautà unu momentu viatória inaintea sa, apoi éra i-lunecà unu surisu fericitu preste trasurile frumóse, si Emmy, ducându man'a consilieresei la budie, eschiamà:

— Ori-ce mi-va aduce, voiu sè suportu

curagiósa, déca mi-va remané numai iubirea iubitei, indulgentei si preste totu bunei mele nane!

Domn'a de Herbeck netedî faci'a copilei rapitórie si-dîse:

— Emmy, tu me iubesci atât'a, si totu-si nu faci intr'o privintia pe vói'a mea!

Emmy cautà intreputa dara si rumenindu pucintelu spre nana-sa, si dîse intrebandu:

— Löbau? Asié dara, cà am ghicitu.

— Pentru ce esti asié laconica, asié pucinu amabila facia de vecinulu nostru? Nu e dinsulu unu barbatu onorabilu?

— Nana, *onorabilu!* suna asié rece, asié vechiu ce-va. Cum póte sè me intereseze pe mine unu domnu *onorabilu?*

Apoi Emmy, declamandu patheticu, e-schiamà:

— Brutu, inse e barbatu onorabilu!

— E bine, tu mica incrediuta; lasàm tu dara epitetulu „onorabilu“, de-si tinerulu de dóue-dieci si optu de ani lu-merita intr'unu gradu mare. Nu e Löbau unu barbatu cu multu spiritu, amabilu si fórte frumosu?

— Da, ast'a o recunosc bucurósu, inse elu e pré indulgentu. Vedi, nanutia —

Catarina aduse the'a si Emmy gati dómnei de Herbeck cu grigia o tassa, apropià bratarulu mai tare de mésa, apoi, dupa ce servitóri'a parasí chili'a, continuà:

— Vedi, nanutia, eu nu sciu cum sè me facu bine priceputa; dara unu barbatu numai atunce ar poté face o impresiune adeverata a supra mea, déca ar fi unu soiu de tiranu, déca asiú fi silita a emulá, a me bate dupa placerea lui, déca m'asiú teme pucintelu de dinsulu. De me voiú maritá candu-va, nu voiescu sè se dica: acest'a e barbatulu dómnei de Löbau! Nu, domnulu meu consorte trebue sè scie a-si pazí autoritatea inaintea ori si cui si peste totu si de osebi inaintea mea. Löbau inse se bucura de tóte, ce dîcu eu; suride la nebuniele mele; ba ce e mai multu, supórta badaraniele, nepolitetiele mele. Ast'a me atítia numai a fi si mai in-suferibila.

„Adauna-di, in serat'a la Nestoresci i dîcu intre cotillonu: „Caldur'a aice in sala e intru adeveru insuportabila, numai de ni-arú oferí dejă limonad'a!“

„Domnisióra, — dîse dinsulu, indata gat'a spre serviciu, unu pocalu de limonada in momentu va sè-ti stèe spre dispuetiuene.“

„Dispare, vine apoi cu unu servitoriu, ia de la acest'a unu pocalu si mi-lu intinde mé:

„Ah, acést'a e limonada simpla, de citróna“, dîcu eu ca desamagita.

„Doritu-ai altu-ce-va, domnisióra?“

„Eu nu beu decátu numai limonada de smeura, domnule Löbau.“

„Dauna, cà nu mi-ai spusu ast'a indata —“

„Eu am dîsu limonada de smeura, domnule Löbau!“

„De órece dta afirmi acest'a asié decisu, trebue sè fi auditu eu reu; indata aducu limonad'a dorita.“

„Nanutia! nu e lucru infricosiatu acest'a? Scí, ce asiú fi facutu eu in loculu lui?“

Emmy facú câtiva pasí inderetru de la més'a cu thea, si-incretí fruntea câtu se póte de infricosiatu, si dîse in celu mai profundu tonu, ce a fostu numai in stare a produce organulu ei:

— Micutia necópta! — asiú fi dîsu eu, — cugetatu-ai dóra, cà voiú sè-ti suportu nepolitetiele in pace? Déca, in locu de a-mi multiamí pentru recoritóriele oferite, voiesci a me vecsá, alegeti in vítoriu spre implinirea dorintieloru pe altulu; eu me simtu pré nedemnu de acésta tréba!

La cuvintele ultime i trecú tonulu in celu mai innaltu discantu, si consiliarés'a, pe a careia facia se combateau espresiunea maniei cu a risului, strigà:

— Destulu din nebuniele tale, Emmy! Bé-ti tass'a de thea! E timpulu, sè plecàm.

Domn'a de Herbeck clopoti si demandà a se prinde caii.

— Nanutia, — dîse Emmy, — dupa ce se departase éra-si servitóri'a, — lasa-me sè gatu, ce am inceputu si sè me esplicu de totu. Eu nu aflu a fi asié mare nebunía aceea, cà la unele popóre selbatece femeile — precum se spune — cu atât'a si-iubescu barbatii mai ferbinte, cu câtu ele capeta mai multa bataia de la dinsii. Numai unu satana, unu adeveratu micutiú satana va fi óre-candu ginerele teu, — aci imbracà vócea ei tonulu adeveratu miscatoriu alu iubirii pruncesci — cà-ci tu esti intru adeveru a dóu'a maica a mea si nici una maica n'ar poté fi mai iertatória si buna decátu tine.

Domn'a de Herbeck o sarutà pe frunte si dîse:

— Deie Domnedieu, sè decurga tóte bine! Sórtea ta mi-causéza destula nelinisce.

— Caruti'a stà la trepte! — anucià servitóri'a si toalet'a de caletoria se incepù.

Emmy îmbracă unu paletotu scurtu, cup-tusâtu cu chenariu, perulu ei pomposu blondu lu-ascunse într'unu caputiul de lana alba si fina.

— Paletotulu teu e pré largu, Emmy, frigulu strabate pe de tôte laturile in dinsulu! — o admoniã consiliarés'a.

— Me voiu incinge dara inca cu sialulu celu rosiu si apoi voiu fi ca unu rusu in caftanulu seu.

— Si ce vei trage peste papucii tei de atlasu, Emmy?

— Indata voiu trage peste ei calciunasii, carii mi-i ai gatitu dreptu donu de Craciunu, nanica! Asié dara, cà sum ascultatória si facu tôte, ce voiesci?

Dómn'a de Herbeck si-scuturã capulu. Costumurile de caletoria erau deja îmbracate; servitória conduse damele la carutia, mai puse inca pe picioru o bonda mare, oftã caletoria buna si caruti'a se puse in miscare rapede peste néu'a titieitória.

Iute trecuse peste otarulu Birkenvaldului si li-aparũ in negur'a de séra Curtea-Charlottei, — locuinti'a assesorului Lõbau, — ca o massa compacta si morósa. Ori-cãtu se inver-siunã Emmy in contra lui Lõbau, totu-si si-intinse caputiulu din fundulu carutiei pana la feréstr'a usítiei, si aruncã o privire scrutatória a supra edificiului, dintru a carui dóue fere-stre suterane esiã numai o radia debila de lumina.

— Lõbau a plecatu deja spre D.; cà-ci chiliele suterane le locuiesce inspectorulu, — murmurã dins'a.

De órece nan'a nu facũ nici o întrebare, ba inca si-trase velulu si mai tare pe facia, Emmy inca si-culcã capulu éra pe perine si visã despre desfetarile fara numeru, ce o asce-ptau nesmintitu in Silvestru-balulu de asta-di.

Asessorulu Otto de Lõbau, catra care amicii sei intimi simtiau o aplecare aprópe de veneratiune, usioru se poteã considerã, din par-tea strainiloru, de omu molatecu, lesne tractabilu.

Dinsulu mesurã lucrurile cu o privire mare, seriósa; de la aceea, ce i se pareã a fi dreptu si detorintia, nimicu nu l'ar fi potutu abate; de erã inse vorb'a de ce-va lucru neinsem-natu, — se aretã indiferente si si-subordinã curtenetiu propriile dorintie la cele ale amiciloru si cunoscutiloru sei.

In relatiuni comune, sociale nu se poteã aflã omu mai amicabilu si demnu de iubire de-

cãtu de Lõbau. Vai de acel'a inse, care necu-noscẽndu blandeti'a si politeti'a aparitiunei sale, ar indresni ce-va inconvenientu! Unulu dintre cei mai mari bateusi ai universitãtii — ca duelantu escelinte cunoscutu si temutu — portã inca si acuma o cicatrice afunda, cu care lu-insemnase in duelu Lõbau pentru incercarea unei grosolanitãti.

Cu trei ani inainte de ast'a obtienũ Lõbau, tocmai candu se pregatiã la alu doile esamenu juridicu, ca ereditate nesperata bunulu-maioratu Curtea-Charlottei. Toti erau acuma de aceea parere, cà dinsulu nu se va mai nevoi cu invetiatur'a, ci se va asiediã ca unu omu multu respectatu in bunulu strabuniloru sei. S'au insielatu!

Studiulu inceputu de dinsulu cugetã Lõbau sè-lu si gate cu onóre. Numai déca si-va fi depusu esamenulu de statu, voiã elu sè se licentieze pe câte-va lune, ca sè véda, cum i-va cadé viéti'a in provincia si cum si-va poté impliní detorintiele legate de acést'a. Lõbau puse unu economu desteru ca inspectoru in Curtea-Charlottei, a caruia venitu lu-fipsã într'unu modu maranimosu. Si starea ómeniloru de pe bunulu seu o imbunetati atãtu de favoritoriu pentru acestia, incãtu numai s'a potutu face, fara de a aduce in neplaceri pe vecinii sei, mai pucinu bine dotati de fortuna decãtu dinsulu. Dupa esamenulu de asesoru, stralucitu depusu, sosi Lõbau catra finea verei cu scopulu de a petrece mai lungu timpu in Curtea Charlottei.

~~Pina la prima.~~

S. Seclesianu.

Spice de auru.

Jalusi'a se nutresce cu indoiéla; candu indoiél'a devine siguritate, jalusi'a incéta séu se preface in nebunia.

Esiste jalusia de aceea, in care e mai multa iubire propria decãtu amaru.

Jalusi'a pentru aceea e dorere atãtu de amara, pentru cà vanitatea nu i usioréza suportarea, ba o ingreunéza, o face mai amara.

Amorulu propriu e celu mai mare lingu-sitoriu in lume.

Pe terenulu iubirii proprie, sè facemu inventiuni ori si câtu de spacióse, totu-si multe regiuni necunoscute ni remanu inderetru.

Iubirea propria e mai istétia, mai concedietória si mai indoitiósa, decãtu omulu celu mai istetiu, concedietoriu si mai indoitosu.

Iubirea noastră propria s'eu maresce s'eu micșioréza insusîrile celoru din giurulu nostru, in proportiune in care ne indestulesce pe noi; si dupa relatiunea dintre noi i otarimu pretiulu.

Pe admiratorii nostri totu-de-una i iubimu; inse pe aceia pe cari i admiràm noi, nu totu-de-una i iubímu.

Superbi'a nu voiesce s'è remana detória; iubirea propria, nu voiesce s'è-si recunósca detori'a.

Candu conlucràm la binele altora, câteodata ni se pare cà bunetatea noastră a stinsu si a facutu s'è uitàm iubirea propria; dar acé-st'a va s'è dîca: a alege cea mai sigura cale, catra scopu, adeca: a legá pe ómeni cu cele mai fine si neobservabile cãtusie.

Ori cãtu bine s'è se vorbésca in fati'a noastră despre noi, totu-si in veci nu vomu audí nici o nouetate.

Unii ómeni sunt atãtu de ocupati cu sine insi-si: incãtu déca ei sunt amorosi, nici atunci nu se ocupa cu obiectulu amorului lor, ci cu pasiunea propria.

Interesulu propriu vorbesce tóte limbele si apare in totu chipulu.

Interesulu propriu pe unii i face orbi, éra pe altii ascutíti la vedere.

Virtutile se contopescu in interesulu propriu, chiar ca si fluviile in mare.

Ómenii, ca s'è faca destulu interesului propriu, se folosescu de tóte pecatele si de tóte virtutile.

Pentru insusîrile noastre bune castigàm mai multa ura si persecutiune, decãtu pentru faptele noastre cele rele.

In viéti'a de tóte dîlele mai multu placemu prin smintele, de cãtu prin insusîrile noastre bune.

Celu mai siguru semnu alu insusîriloru bune e lips'a invidiei.

Fatiarirea simplicitãtii — e o insielatiune fina.

Culese de

S. Sincai.

Doine si hore poporale.

— Din Solnoculu interioru in Transilvania. —

Rundia verde de secara,
Rea veste-a venitu in tíera,
Cà se stringu honvedii éra;

Am unu dragutiú tinerelu,
Si l'oru duce si pe elu.
Dar io nu scíu ce l'asiu face,
Ca elu de honvedi se scape:
Face l'asiu unu meru gutãiu,
Pune-l'asiu la capetãiu,
Meru-gutãiu va putredí,
Si mai réu mi-oiu banuí.
Oh! seracii, feciorii,
Cum i casnescu unguii!

*

La fantana sub rezoru,
Se 'ntelnesce doru cu doru,
Se saruta pana moru;
La fantana sub prilagu,
Se 'ntelnesce dragu cu dragu,
Se saruta pana zacu.

*

Lunitia luminatória,
Voi stele stralucitórie,
Luminati mai cu taría
Scump'a mea caletória!
Dati lumina infocata
Pe cararea 'ntunecata,
S'è vedu calea ce me duce
La draguti'a mea cea dulce.
Mandr'a siede si-i descépta,
Si cu mare doru m'ascépta,
S'è grabescu eu cãtu mai tare,
Ca s'è-mi dea o sarutare.

*

In cea verde gradinutia
Cum suspina-o nevestutia,
Barbatu n'are,
Dragutiú are,
De-o ai pune pe carbune,
Dragutiulu nu ti-l'ar spune.

*

Fà-me dómne cucurbeu,
La lelea pe 'anga brâu,
S'o intrebu precum mi-place,
Dragostea din ce se face?
Nici din mere,
Nici din pere,
Ci din budie subtírele,
Si din degetu cu anele.

Culese de

Petru Muresianu.

S A L O N U ?

Pentru nensorati.

(Inriurirea casatoriei a supra duratei vietii. — E bine se ai nevasta. — Notitie interesante pentru insoaratiei.)

Cei ce voiti sè traiti multu, insoarati-ve câtu mai curendu, cà-ci casatori'a fericita e vietia lunga.

Dèca nu-mi credeti, mai ascultati si aceste!

Bertillon conchide din statistic'a Franciei, Olandei si Belgiei din anii 1855 pana la 1865, precum declarase deja Franklin, „cà ómenii aru trebui sè imultiésca vietia conjugala, cà-ci casatori'a forméza adevrata unire sociala; din amórea sociloru emana acea potere, care se opune energicu la tóte contrarietátile vietiei, fiindu cà feresce de crima si de nebunía si arméza contra dorerii si mai cu séma contra mortii.“

Din 1000 de barbati insoarati in etate de la 25 pana la 30 ani au moritu 6; din 1000 barbati neinsoarati au moritu in aceea-si etate 10; din 1000 barbati veduvi au moritu totu in aceea-si etate 22; din 1000 barbati insoarati in etate de 30—35 ani au moritu 7; neinsoarati in aceea-si etate 11—14, si veduvi totu in etate de 30—35 ani 19.

Aceea-si proportiune existe si in urmatóriile perioade ale vietiei, din care se póte vedé, cà cifr'a mortalitátii insoaratorulu este cu multu mai mica, de câtu aceea a neinsoaratorulu, cà cei d'antáiu suut mai pucinu espusi la diferite bóle si suferintie.

Casatori'a prématura e vatematória pentru barbatu, fiindu cà cifr'a mortalitátii la casatoriele, ce se forméza inainte de a fi ajunsu etatea de 20 de ani, se urca la aprópe 50 din 1000, si aceea a betraniloru la vre-o 65 pana la 70.

De aceea, unde nu esiste inca lege, care sè interdica casatori'a pana la etatea de 20 de ani, acolo aru fi de doritu sè se stabilésca una asemene lege.

La sesulu femininu casatori'a pré timpuria n'are acel'a-si desavantagiu, ca la barbati, n'are nici aceea-si influintia a supra mortalitátii.

Din 1000 de femei maritate in etate de 30—35 ani moru 9; din 1000 fete nemaritate moru 11; din 1000 femei maritate inainte de etatea de 20 ani moru 12; din 1000 vergine moru inainte de a ajunge etatea de 20 de ani 7.

Bertillon provocandu pe medici sè urmeze cercetările statistice, observa totu-de-odata, sinucideri, atentate contra individeloru si averii, nebunire si altele se afla multu mai desu la indiviidii necasatoriti decâtu la cei casatoriti.

Corespondintele din Carolina de Nordu alu diuariulu „New-York-Herald“, naréza urmatóri'a istorióra intemplata cu Martin Baynard, condamnatu la mórte pentru participarea lui la omorulu lui Silas Western si a celoru trei copii ai sei.

Esecutiunea lui Baynard trebuia sè aiba locu in 26 octomvre espiratu la Herdersonville, si o multíme numerósa se adunase pentru a asistá la acestu spectacolu; dar mare deceptiune! Candu a sositu momen-

tulu pentru aducerea culpabilulu la esiafodu, elu nu mai erá nicairi.

Se vede, cà in ajunsu se permisesse dnei Baynard de a petrece in atestulu sociulu ei putínele óre de vietia ce-i mai remaneau.

In diu'a ficsata pentru esecutare, pe la órele siese de diminétia, temnicerulu, dupa cum crediú elu, a scosu pe dómn'a Baynard din inchisóre; pèlèr'a ei erá trasa pe ochi, — si-tienea basmau'a la gura si plangea asié de tare in câtu bietulu temniceriu fu miscatu.

Ea a trecutú printre multíme, care se grabia a-i face locu, si totu plangédu, s'a departatu.

La 8 óre, temnicerulu duse in odai'a nenorocitulu condamnatu unu dejunu compusu din mancàrele cele mai delicate.

Candu deschise inse usi'a cea mare de feru, zarí unu spectacolu care-lu fece sè tremure ca o frunza.

La cealalta extremitate a odaiei erá dn'a Baynard gramadita intr'unu unghiu si imbracata in costumulu ei de nópte!

Dejunulu cadru din manele bietulu temniceriu care remase incremenitu, nepotendu deschide gur'a, in vreme ce dn'a Baynardu, scolandu-se, se apropiá de elu dicédu:

— De vreme ce Martinu s'a dusu de aici, credu cà nu voi face nici unu reu mancandu eu dejunulu lui.

Si incepu a stringe de pe josu talerile si bucatele.

Dlu Baynard, intr'adeveru fugise.

Sherifulu, cu o trupa de cavaleria, a cautatu in tóte partile fara a poté dá de urmele fugitulu.

Multimea, fórtè contrariata, esprimá dorinti'a de a se spendiurá dn'a Baynard in loculu barbatulu ei.

Cu tóte aceste, acésta dorintia n'a fostu implinita si fia-care s'a intorsu pe a casa desamagitu.

*

Diuariulu „Vie parisienne“ a facutu o mare descoperire. Prin acestu modu adeca se va sci inainte, — care dintre parecii'a casatorita va traí mai multu?

Éta tóta esplicatiunea!

Numera literele din numele amendurora, si proprietariulu numelui mai lungu va traí mai multu.

Éta si esemple!

Napoleonu Bonaparte — Maria Luisa de Austria. Numele imperatesei are mai multe litere, prin urmare ea a traitu mai multu.

Principele de „Morny“ a luatú de sociá pe principes'a „Trubetzkoj“. Ea deveni — veduva.

Principele de Malakoff a luatú de sociá pe dsióra de la Pianaga. Ea a traitu mai multu.

Si asié mai departe.

Descoperirea este dara facuta deja. Acuma nu mai lipsesce, decâtu ómeni cari s'o — créda!

P.

B o m b ó n e.

Dilele trecute unu provincialu a trasu la unu otelu, tinutu de unu jidanu.

Intr'o séra provincialulu si-puse cismele afara dupa obiceiul spre a i le viesuí.

A dóu'a dí de diminétia voidu sè ésa, nu gasi cismele nicairi.

Chiamà pe stapanulu otelului si-i aretà intem- plarea.

— Acésta nu me privesce pe mine, — dîse ote- lierulu.

— Cum nu te privesce? Ast'a e pré multu, — strigà provincialulu superatu. — Alalta-eri am facutu totu astu-felu si eri diminétia am gasitu cismele la locu.

— Atunci me priviá pe mine.

— Cum te priviá?

— Atunci erá sambata, si noi nu punemu man'a pe nimicu in acea dí.

*

Doi individi, asiediati fia care câte pe la unu ca- petu alu unei mese destulu de lungu, se luara la cërta. Celu mai aprinsu din ei, dîse celui-alaltu cu furia:

— Ai norocu, cà nu sum langa tine, cà ti-asíu fi rosítu obradiulu; fia inse, intentiunea e ca si fapt'a indeplinita; prin urmare crede-te ca si palmuitu.

— Domnule, — respunse celalaltu cu sange rece, déca asiú fi fostu alaturea cu dta, pe onóre ti-spunu, cà-ti strapungeam trupulu cu sabi'a mea; prin urmare socotesce-te ca si mortu!

*

Puneti o capetina de usturoiu in saculetiulu de caletoria.

Déca, in vagonulu unde ve aflatu, o dómna be- trana care nu suferé pip'a, ve díce:

— Domnule, ve rogu . . . fumulu de tutunu me supera . . .

Frecati-ve talpele cismeloru cu capetín'a de usturoiu strivita si puneti-ve piciórele pe cuti'a meta- lica ce serve in vagóne pentru incaldítulu pició- reloru.

Nu mai multu de câtu peste cinci minute, talpele incepu sè se prajésca, si betran'a dómna ve privesce cu unu aeru rogatoriu si striga:

— O domnule, ce amabilu ai fi déca ai aprinde o cigara si déca ai suffá fumulu catra mine, . . . fiu bunu fá-mi asta placere . . .

De, . . . glum'a este cam grósa, dar isbutescé to- tu-de-un'a.

*

Se scie, cà banii sunt fórté rari de câtu-va timpu si cu o dóbènda ruinatoria.

In dílele trecute unu amicu alu nostru se duse la unulu din acei amabili camatari si i cerú sè-i dea 400 lei pentru patru lune.

Camatarulu incepú naturalminte a se codi, dî- cèndu cà n'are bani, cà viéti'a e grea, mandatele Sta- tului, ale Primariei si bonurile de pensá, de care are o multíme, nu se platescu, si alte consideratiuni obi- cínuite.

Amiculu nostru promite garantia.

— E bine, fia, — dîse atunci camatarulu; dar fiindu cà mi-ceri acésta suma pentru patru lune, ti-

voiu da 200 de lei numai, si restulu lu-voiu oprí ca dobanda.

— Sè facemu altu-ce-va mai bine, — dîse ami- culu nostru, — suprsinu de acésta nóua aritmetica: acorda-mi unu timpu de optu lune si tiene-ti tóta sum'a.

C i o r o b o r u.

Unu diuarianu parisianu naréza despre Offenbach urmatóri'a istoria:

Unu strainu, imbracatu fórté bine, intimpinà in- tr'o dí pe autorulu operetei „Belle-Hélène.“

Offenbach salutà cu surisulu seu celu mai gra- tîosu, cu acelu surisu care incepe la elu de la margi- nele buzeloru si se opresce la a dóu'a bucla din alu doilea etagiu alu perului seu finu ca metas'a, puindu-i astu-felu nasulu între dóue parantese.

— Sunteti bine? — Lu-intrebà strainulu.

— Cum nu? Scumpe amice! Cátu sunt de mul- tiamitu cà ve vediu!

Offenbach i ia mânele, si le uda cu câte-va lacrimi.

— Éca-ve acum p'adeveratulu teatru alu succe- seloru dvóstre, cà-ci nu este de câtu unu Paris! Cei ce dícu cà sunt dóue, sunt impostori.

— Ati dejunatu?

— Nu inca.

— Sè dejunàmu impreuna!

Amendoi se ducu apoi la dejunu, care se petrece numai in convorbiri si risete, cu atâta intimitate, ca între doi frati.

Dupa ce se terminà mancarea, Jacques Offen- bach, care nu scieá inca numele amicului seu, propune o preambulare.

O trasura victoria trece.

Amendoi se urca in ea, cu cigàrile in gura, si a- bié sunt dusi d'unu calu, care nu parea a fi nici de ra- s'a englesa, nici de ras'a araba.

Necunoscutulu este fórté amabilu.

Offenbach lu-invita sè petréca 8 díle la cas'a sa de la Etrétat: celalaltu lu-tutuiesce.

In fine, se intorcu pe bulevardu.

— Amiculu meu, — i dîsc Offenbach, — te rogu sè me scusi: mi-aducu bine a minte, cà te-am vediatu la Viena, dar . . .

— Nu la Viena, — intrerupse strainulu, — ci la Pesta!

— Acést'a voiam sè dícu si eu, dar nu-mi aducu a minte numele teu.

— Glumesci?

— Nici de cum.

— Mie-mi detoresci c'ai potutu sè te preambli p'acolo?

— Adeveratu?

— Suferiai grozavu, si eu sum celu care te-am ingrigitu. Ti-aduci acum a minte?

— Nu inca . . .

— Celu care ti-taiá la otelu bataturele de la picióre!

*

Unu Englesu bogatu, trecatoru prin Paris, luan- du-se la cërta, in septeman'a trecuta, c'unu Italianu,

nr'un'a din marile cafenele de pe bulevarde, voiá sê boxeze cu adversarul.

Italianulu, nefindu experimentatu in artea scumpa lui Iohn Bull, propuse insularului unu duelu cu pistolulu.

Dupa ce s'a opusu multu timpu, Englesulu primu lupt'a, si Luni — unu copilu alu Albionului nu face nimicu Duminoc'a — aparú pe terenu.

Luandu positiune la doue-dieci de pasi, adversarii trebuiau sê traga flacare o lovitura de pistolu.

Englesulu trase celu d'antâiu, si nu nemeru pe adversaru.

Italianulu tîntiá deja pe protivniculu seu, candu acest'a strigá:

- Ti-cumperu lovitur'a.
- Cu câtu? — intrebá Italianulu.
- O miia Guinee.
- Nu! Si continuá a ochi.
- Doue mií!
- Nu! Si se pregatiá a trage pedic'a.
- Patru mií!
- Asié merge!

Si pentru 100,000 franci, lasá josu arm'a; dupa aceea se duse sê prandiésca la otelulu Englesului, unde si-primi sum'a.

CE E NOU?

* * (*Balu romanescu la Aradu.*) In sér'a alegerii de episcopu la Aradu se tienú unu balu nationalu in sala otelului de la „Crucea alba.“ Arangiatorii balului potu fi pré multiamiti si incantati de succesulu obtienutu, cá-ci atát'a elegantiá, frumsetie si toalete cu gustu, de multu nu s'a vediutu la o petrecere romanésca. Ca cetitóriele nóstre, cari n'au fostu de fatia la acestu balu sê scía cari dintre amicele loru s'au aflu aice, amu rogatu pe unu amicu alu nostru sê ni insemne numele damelor, — dinsulu ni-a presintatu urmatóri'a lista: dnele Gabriela Ionescu (haina de metasa grea, colóre moderna, decorata cu dantele albe de Brusela si cu fioncuri negre de catifea, preserata cu flori,) Emilia Serbu, Emilia Halicu (haina de metasa de colóre cenușiá cu illusionu albu,) Constantia Dunca-Schiau (haina alba de moll, decorata cu dantele, tunica négra de dantele, sláifna rosía de moir,) Rosa Hatiegu, Ermina P. Desseanu (haina négra, decorata pomposu cu flori,) Stanescu, Olga Misiciu, Maria Nicora, Jurma, Popoviciu, — dsiórele Maria Romanu, Desco, Maria Vancu, Ermina Bocsianu, Vióra si Maria Sierbanu, Silvia si Elena Popoviciu, Maria Budai, Lucretia Moldovanu, Eugenia Gerguroviciu, Lila Serbu, Nina Suciú, Sidonia Secosianu, Ratiu. List'a e necomplet'a, ni se spuse, de aceea ceremu scusele nóstre pentru imperfectiunea ei. Petrecerea durá pana diminéti'a la 6 óre, dupa o nópte petrecuta in vioitiune generala.

* * (*Maimuti'a cardinalului.*) Sunt cáte-va díle, de candu cardinalulu A. se bolnavise fórte, i se imflase gátulu din caus'a unui abcesu care, din dí in dí se mariá. Rudele cardinalului, nepóte, nepótiele si verisióre, staruiau fórte multu pe langa medicii cardinalului spre a-i scapá viéti'a. Acestia inse, cu tóta sciinti'a loru, au spusu, aparte acelu rude, cá cardinalulu peste putínu va trece in sinulu lui Avramu, de va mai

avé locu. Bietele rude, audíndu asemene declarári din gur'a doctoriloru, de superare lasa bolnavulu singuru in odai'a lui, si ele inceputa a desiértá odáile lucsóse din maritulu palatu cardinalului, silindú-se flacare a ridicá cátu potea mai multu din mobile si alte lucruri pretiósse. Cardinalulu avea o maimutiá, care singura simtiá, suferiá si ea cu stapanulu ei, de langa care nu se deslipiá; cardinalulu facéndu o miscare, maimuti'a intielese, cá are nevoie de ce-va, alergá indata in cele alte odái spre a chiamá pe cine-va, inse, cátu de mare a fostu suprinderea ei vediendu vandalismulu ce se facea de rudele cardinalului, pe cari incepú a le insultá prin gesturi si vócea ei neintielésca de rudele cardinalului. In acelu momentu unu domnu, sociulu unei nepóte d'ale prelatului, stricá saltarile unui birou, crediendu de buna séma a gasi acolo auru si argintu; inse tragédu saltarulu gasi o multíme de calote rosie si violete, pe cari, in mani'a lui, cá n'a gasitu altu-ce-va, incepú ale asvêrlí prin casa; maimuti'a, care acuma intielegea caus'a acelu vandalismu, crediú de cuviintia a-si luá si ea partea ei, si inhatiá o calota rosía, o puse pe capu, si, cu labele dinapoi, veni saltandu-si ífipandu de bucuria in odai'a bolnavului, care, vediend'o cu calot'a rosía, vediendu gesturile si grimasele ce facea maimuti'a, atát'a lu-cuprinse unu risu cu hohote, in cátu abcesulu din gátlejulu seu se sparse, si de indata se simti bine. Elu se scolá, merse dupa invitarea maimutiei prin gesturile ei, in celelalte odái, si si-puse manele in capu, vediendu vandalismulu facutu de nepótele si verisiórele lui, cari nu avura rabdare de a acceptá pana la trecearea lui in sinulu lui Avramu. Cum s'a arangiatu cardinalulu cu nepótele sale nu scimu. Inse maimuti'a lui, de atuncea si pana asta-di pórtá calote rosie cu panerasie albe.

* * (*Unu lupu.*) „L'Avenir de l'Ariége“ contíne naratiunea urmatória a supra unei lupte care a avutu locu dílele aceste intre unu curieru pedestru si unu enormu lupu de Pirinei. Dlu Tichadou, curieru de Guérigut, trecea in diu'a de 18 curentu catra 5 óre de diminétiá pe la Serre, intre Artigues si Mijanés, facéndu serviciulu seu jurnalieru, candu de-odata se pomeni coplesitu de o greutate enorma. Dintr'o smáicitura reusiesce a se scuturá de greutatea ce-lu aposá, se întórce imediatu si se afla facia in facia cu unu lupu de o marime nepomenita. Lupulu flamandu, cu gátlejulu deschisu, cu labele de dinainte in aeru, urlandu mereu, cautá sê sara a supra gátulu bietulu omu. Acestu din urma, loví pe animalu in capu cu o indoita lovitura de pistolu; cea mai mare parte din glóntie inse remanu fara efectú, si nu servescu de cátu a intarítá mai multu furi'a teribilului seu adversaru. De doue-dieci de ori lupulu fu p'aprópe de a apucá victim'a sa, de doue-dieci de ori inse omulu, retragéndu-se totu-de-una, ce e dreptu, lu-opresce de a pune ghiar'a pe elu. Cu tóte aceste, Tichadou simtiea cá poterile lu-parasescu, candu, printr'o miscare desperata, se asvêrle a supra lupului, i arunca doue mari lovituri in frunte si silesce pe animalu a se dá cu unu pasu inapoi. Acestu succesu indoiesce curagiulu seu, dá mereu pana ce isbutesce, in cele din urma, a doborí animalulu si-a-lu téri intr'unu siantiu alu drumului unde i mai dá cáte-va lovituri. De asta-data crediendu, cá este mortu, si-continua liniscitu calea. Ajungédu la Mijanés, intra la dlu Connet, soldatu in retragere, i povestescu intemplarea, si-lu angagia a merge, cu aju-

toriulu unoru amici ai sei, sè ridice lupulu ce omorise. Acest'a inse nu se duse la faci'a locului, de câtu tocmai pe la 9 ôre. Lupulu, care pare că nu primise o lovitura mortala, nu numai nu erá in loculu aretatu; dar gasira in loculu aretatu de Tichadou, că-lu lasase zacându, unu mare lacu de sange; potura sè-lu urmeze, dupa picaturele de sange ce se vedeau inca pe zapada pana aprópe de satulu Artigues, unde lu-perdura cu deseversîre. Teribil'a bestia a fostu regasita mórta peste câte-va díle, impregiurulu satului Artigues.

Flamur'a lui Hymen.

♂ (*Dlu I. Badila*,) jude reg. in Sibíu, si-a incredintiatu de fiitóri'a socia pe domnisiór'a Ioana Moldovanu, fic'a dlui consiliariu pensionatu D. Moldovanu din Deva.

♂ (*Dlu Toma Belu*,) candidatu de avocatu in Lipova si-a incredintiatu de socia pe domnisiór'a Augusta Schelegia, — fic'a dlui preotu Schelegia din Lipova.

Biserica si scóla.

‡ (*Archimandritulu Teofilu Bendela*) fu numitu archiepiscopu si metropolitu in loculu repausatului Hacman.

‡ (*Vedwitululu scaunu episcopescu din Aradu*) fu suplinitu la 24 noemvre, alegându-se episcopu parintele archimandritu Mironu Romanu. Alegerea a fostu fôrte agitata. Parintele Romanu a capetatu 34 voturi, parintele protopopu Metianu 25 si parintele archimandritu Popea 1.

Literatura.

* (*In Ploesci*) a esítu de sub tipariu: „Calendarulu bunului cetatienu“, pe anulu 1874, cuprindiendu tóte necesariile unui calendariu completu, cu o materia abundanta relativu la folosulu, distractiunea si economi'a casnica, precum si unu premiu gratis: Cartea Ploesceniloru, intititata „Farulu“ séu bunele esemple ale parintiloru multu folosescu fiiloru, de Z. Antinescu. Pretiulu 1 leu si 50 bani.

* (*Dlu Stefanu Torpanu*) profesoru de limb'a germana la scól'a superióra de comerciulu din Bucuresci, a scosu de sub tipariu: „Gramatic'a limbei germane.“ Pretiulu 3 lei noi.

* (*Dumas romanesc.*) Colonelulu G. S. Calotescu din Bucuresci anuncia, că a inceputu sè traduca in limb'a romana tóte scrierile lui Alesandru Dumas. Deci spre a le poté publicá, face apelu la generositatea toturoru Romaniloru iubitori ai „literaturei nationale“, spre a-i veni intru ajutoriu. Primulu romanu ce voiesce sè publice, e: „Memoriile unui medicu“ séu „Iosifu Balsamova.“

* (*„Fiulu Romaniei“*) e titlulu unui nou diuaru din Bucuresci, care a aparutu in dílele trecute.

* (*Societatea academica romana*) a decisu a se publicá pentru partea sintactica a limbei nóstre concursu nou pe alti trei ani si cu premiu de diece mfi lei noi (500 Napoleoni.) Din Titu Liviu si Sallustiu inca se va publicá concursu nou, cu conditiunile favorabile din an. tr.

* (*Éra-si diuarie noue.*) La Braila a aparutu unu diuaru nou, care se numesce „Observatoriulu“, si

promite a esí de dóue ori pe septemana. Acestu diuaru s'a fondatu pentru aperiarea intereselor celoru dóue porturi de frunte in Roman'a: Braila si Galati. — Foiti'a „Lanterna“ din Braila are acuma si unu suplementu umoristicu, numitu „Paricele“, care pisca in tóte dílele. — La Turnu-Severinu a aparutu unu diuaru care se numesce: „Dunarea“, si se ocupa — cu intieleptiune — numai de cestiunile locale.

* (*Eleminte de geografía moderna*) de profesorulu A. Venescu a aparutu la Bucuresci, pentru usulu scólorulu primarie. Pretiulu 50 bani.

* (*O frumoasa scire!*) Dlu Socecu, librariu in Bucuresci, propunendu-si a publicá o seria de scrieri originale ale principaliloru autori romani, anuncia aparitiunea operiloru complete ale lui Constantinu Negruzzi. Credemu, că nu este trebuintia a mai recomandá publiculu importanti'a acestei scrieri. Dupa operile lui Negruzzi, dlu Socecu va publicá operile complete ale lui Alesandri si Bolintineanu.

* (*„Column'a lui Traiann“*), pe augustu 1873, contine urmatóriele materii: Scriitorii perduti despre Dacia, de A. Papadopolu-Calimachu. — Escursiunile archeologile ale dlui A. Odobescu, de Gr. G. Tocilescu. — Monastirile díse inchinate din Vélcea si Argesiu, de A. Odobescu. — 1 maiu, comedia intr'unu actu, de N. Tincu. — Rea Silvia, drama de N. Scurtescu, critica de N. D. Popescu. — Poesii, de dra M. D. Ghica, c'o notitia de B. P. Hasdeu. — Trigonometria de S. Haretu, critica de N. A. Popovici. — Alfabetulu dacicu: cum scriiau Romanii pan' la 1500? de B. P. Hasdeu. — Invetiamentulu medicale in Germania, de dr. Vladescu. — Din Rimini, de C. Esarcu. — Biblioteca de legislatiune, etc.

T e a t r u.

♂ (*Teatrulu eelu mare din Bucuresci.*) La 1/13 octomvre s'a represintatu antáia-óra dram'a: „Lapuseanu.“

♂ (*O scena intre culise.*) Jurnalulu „Figaro“ descrie urmatóri'a scena frumoasa, ce s'a intemplatu dílele aceste intre culisele unui teatru din Paris. Unu membru alu acestui teatru, dcell'a X. traiá de câtu-va timpu in mare intimitate cu fostulu redactoru alu unei foie, ce a incetatu de a mai aparé. Acest'a, avendu mai tardíu motivu de a se plange despre infidelitatea damei sale, care nici odata nu erá a casa, candu o visitá mai adese-ori, si-propuse de a i cere cuventu chiar pe scena insu-si. Se nascu o discusiune fôrte víoia, care se terminá cu o palma grozavu aplicata de man'a delicata. Unu actoru, audíndu óre-care sgomotu mare si avendu totu-odata de mai multu timpu o mare slabi-ciune pentru dcell'a X., veni si, fara a se convinge, cine a capetatu palm'a, s'aruncá pe fostulu redactoru batendu-lu tare, spre marea veselie a galeriei. Dlu fostu redactoru se planse la comisarulu politiei, care ordona de a i se aduce indata actorulu. Acest'a declara, că regreta fôrte multu gresiél'a sa, că-oi a crediutu că dcell'a X. a primitu palm'a.

♂ (*Surdomuti ca teatralisti.*) Sub decursulu serbatoriloru ce se tienura in Praga, intru memori'a secularia a archipastorei catolice din capital'a Boemiei, a fostu in numitulu orasiu o productiune teatrala, la care luara parte numai surdomuti, si tóte decoratiunile erau facute de dinsi. S'a produsu „Iosifu Egipté-nulu“ in costumulu corespundietoriu. Pe langa elevii

institutiului auditoriului numerá multi óspeti. Mimic'a facú productiunea priceputa si celór'a cari nu cunoscu semnele mutilorú pe degete. Toti au culesu aplause.

Espositiunea universalá de Viena.

△ (*Frecuentarea espositiunii universale.*) Espositiunea universalá din Viena a fostu frecuentata de la 1 maiu pana la 31 octomvre inclusivu de 7.035,737 persóne, adeca: 2.165,048 cu carte pentru sesonulu întregu; 85,757 cu carte de septemana; 72,652 cu carte de oficiéri; 40,254 cu carte de dí; 226,835 cu carte de studenti; 1.108,421 cu carte de abonamentu; 3.332,582 cari au platitu cartele separatú la intrare. Sum'a incassata la intrari se sue la 1.879,619 fl. 50 cr. v. a. In Rotunda s'au suitu 103,027 persóne pana la turnulu antâiu si 93,205 pana la doilea. Sum'a totalá incassata pentru cartele numite mai susu se sue la 2.496,705 fl. 56 cr. v. a.

Industria si comerciu.

|| (*Carbuni de ajunsu pentru mai multe mii de ani.*) Scrutatori insemnati spunu, cá straturile de carbuni, in China, cuprindu unu spatiu colosalu de 400,000 miluri patrate. In Anglia carbunii de pétra cuprindu unu spatiu numai de 12,000 miluri patrate si totu-si a fostu de ajunsu spre a radicá acésta tiéra la unu gradu de industria la care alte tiere inca nu s'au potutu aventá. In provinci'a Hunan se afla unu stratu de carbuni, care are o estensiune peste 217000 miluri patrate; inse carbunii din acésta provincie sunt de dóue feluri: bituminosi si scelipitosi. Straturile de carbuni din provincia Siasu cuprinde unu spatiu de 30,000 miluri patrate. Colosal'a masa de carbuni din China este in stare sá provéda lumea întrega in cursu de mai multe mfi de ani. Straturile de carbuni din China au o grosime ce variéza între 12—30 urme, éra cele din provincia Siasu au o grosime pana la 500 urme.

|| (*Gurele Dunarei.*) Secet'a cea mare din iuliu si augustu a imputínatu fórte tare si ingraba ap'a fluviului Dunarei, care, fiindu in juniu mare, têrise cu sine o multíme de materie, ce miciorara afundímile. Cu deosebire se póte díce acést'a despre partea fluviului de la Ciatalu in canalulu Ismailului. Úrmarea este cá navigatiunea este fórte espusa pericoliloru in canalulu Sulinei. Vapórele si náile de mare si de o greutate mai mica trebue sê descarge cea mai mare parte a poveriloru lorú pe vase mici. Presupunerea cá porturile Galatiloru si Brailei voru poté primi náii mari in totu decursulu navigatiunii, dupa regularea Sulinei, a remasu unu pium desiderium, pentru cá náile cele mari abié ajungu primavér'a pana in juniu pana la Galati. Este o mare calamitate cu esportarea cerealeloru din caus'a unoru banche de nasipu aprópe de Cernavoda. Mai multu ca 250 de vase stau pe nasipu si nu se potú mi-scá din locu.

|| (*Ce póte americanulu!*) In orasiulu Lancaster, in Pensilvania, s'a construitu o casa intr'unu timpu necredíbilu de 10½ óre. Materialulu inse érá adunatu pe locu, si temelí'a scósa de mai nainte. Cas'a are 20

picióre faciada si 30 picióre largimea spre dosu. Are dóue etagiuri si optu odái. Pentru a se efectué acestu lucru, fu necesitate de 100 lucratori. Unu fotografu stá cu machin'a vis-à-vis, si, la fia-care 15 minute, luá pos'a casei, ca sê se védia diferint'a. Diminéti'a la 8 óre érá zidirea gat'a pana la alu doilea etagiu, de impreuna cu despartiturele odailorú si ferestrele puse. La 10 óre etagiulu alu doilea érá gat'a. La óre 12 si 13 minute se lucrá la bagéguri; tenichegii incepura a pune tenichéu'a pe acoperementu, care érá deja gata. La 12 óre si 50 minute se inlatura schelea. La 5 óre si 30 minute se zugravescu ferestrele si usiele: molo-sulu érá deja departatu. In minutulu ce scriu teneche-luirea este gata; se mai lucra inca la alu doilea etagiu. Cas'a este asigurata, si in trei óre va fi in stare a primí chiriasii.

Tribunale.

(*Codice de legi internatiunale.*) S'a formatu in timpii din urma, in Statele-Unite, o asociatiune, care are de obiectu sê redacteze unu codice de legi internatiunale, pentru regularea nentielegeriloru dintre popóre, precum existe legi civile, cu ajutoriulu carora se judeca dificultátile ce se ivescu între particulari. — Unu delegatu alu zcestei asociatiuni, dlu J. B. Milles, a caletoritu prin mai multe orasie din Europa, cu scopu d'a dobandí aderinti la ide'a acestui modu de arbitragiu internatiunale, si s'anuntia c'are sê se intrunésca la Bruxelles, in cursulu lunei viitórie, unu congresu, in care se va propune si discutá oportunitatea codificárii dreptulu gintiloru.

Deslegarea ghiciturei de semne din nr. 25 :

Asiu dorí sê am o flóre,
Fie rosa, fie crinu,
Cá s'o punu cu multa amóre,
Pe alu mandrei mele sinu;
Eu atunci de bucuría,
Candu mi-ar dá unu sarutatu,
M'asiu simtí, ah, domnulu scie,
Fericitu si incantatu.

Antinescu.

Deslegare buna primíramu de la d-ele Aurelia Hossu, Maria Dumbrava, si de la d. Ioanu Stanescu.

Post'a Redactiunii.

Redactorulu acestei foie róga pe toti colaboratorii si corespundintii sei a-i tramite epistolele: Nagy-Léta, per Nagy Várad.

Proprietariu, redactoru respundietoru si editoriu : IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1873. Strad'a lui Alesandru nr. 13.